

Задна кортикална атрофија

Овој лист за помош ја опишува задната кортикална атрофија, како и нејзините можни причини, знаци и симптоми, дијагноза и третман.

- Задната кортикална атрофија е прогресивна дегенеративна состојба која вклучува губење и дисфункција на мозочните клетки, особено во задниот дел на мозокот.
- Мозочните ткива во кортикалниот (надворешниот) слој атрофираат (се намалуваат) како што се губат клетките.
- Тоа може да влијае на вештините за визуелна обработка на лицето, вештините на писменост, како што се правопис, пишување и аритметика, или и обете.
- Луѓето често ги доживуваат првите симптоми на задна кортикална атрофија во средината на 50-тите или раните 60-ти. Сепак, може да ги засегне и постарите луѓе.

Споредби со Алсхајмеровата болест

Многу истражувачи и медицински експерти сметаат дека задната кортикална атрофија е можна варијантна форма на Алсхајмеровата болест. Ова се должи на сличностите, во многу случаи, со промените на мозокот забележани кај двата типа на деменција. Сепак, симптомите за секој тип се различни.

Алсхајмеровата болест влијае на повеќето делови на мозокот и најчесто се поврзува со влошување на меморијата, јазикот и перцепцијата.

Кај задната кортикална атрофија, промените имаат тенденција да бидат во задниот дел од мозокот, што влијае само на вештините што ги поддржува тој дел од мозокот. Тоа значи дека луѓето кои живеат со задна кортикална атрофија имаат тенденција да имаат добро зачувана меморија, но покажуваат прогресивен, драматичен и релативно селективен пад во визуелната обработка и/или вештините на писменоста, како што се правопис, пишување и аритметика.

Знаци и симптоми на задна кортикална атрофија

Првично, задната кортикална атрофија може да влијае на луѓето на различни начини. Во некои случаи, состојбата подеднакво влијае на двете страни на мозокот. Ова води до комбинација на многу од симптомите наведени подолу.

За други луѓе, состојбата прво зафаќа еден дел од мозокот, или барем позначајно.

Првите симптоми може да бидат тешкотии со вештини како што се писменост, математика и способност да се прават вешти движења.

Некој може да има потешкотии:

- со потсетување на точниот правопис на зборовите
- со ракописот или пишувањето
- со сеќавањето на обликот или името на одредени букви или бројки
- со менталната аритметика
- справување со пари и ситни пари
- правење гестови како мавтање или кревање на палците нагоре
- со користење на очила за читање, одредени алатки, кујнски прибор или со употребата на прибор за јадење или ножици
- со облекување и облека (ова е делумно поврзано со тешкотии со визуелната перцепција).

Доживувањето на визуелни проблеми е исто така честа појава.

Некој може да има потешкотии:

- со препознавање на предмети во слики (особено ако предметите се нецелосни или сликани од необични агли)
- со препознавање лица, како што се оние на пријателите, роднините или телевизиските ликови
- со процена на просторната локација на предметите, како што е посегнување за да се земе нешто, но се пропушта
- со проценување на брзината или растојанието, како на пример при одење надолу или возење
- со неподвижни предмети (гледајќи ги како тие да се движат)
- со следење на текст при читање, како што е пропуштање на редови од текстот
- со читање одредени зборови, бидејќи им изгледа дека буквите се движат наоколу

- со читање одредени типови на текст, како што е текстови со поголеми букви, како да се наслови
- со предмети кои изгледаат како да имаат необична боја
- со зголемена чувствителност на силна светлина или сјајни површини
- со јасно гледање (доживување на гледање дупло или чувство како да им се грчат очите наоколу).

Многу луѓе се консултираат со специјалист за очи за да ги испитаат проблемите со видот. Меѓутоа, проблемите не се поврзани со очите, туку со начинот на кој мозокот ги толкува информациите што ги прима.

Дијагностицирање на задната кортикална атрофија

Првите симптоми на задната кортикална атрофија се често суптилни и личноста која ги доживува тешко може да ги објасни.

Типично, поединецот со проблеми со видот се упатува на очен специјалист, пред да биде упатен кај невролог. Дури и со соодветен упат, може да земе подолго време пред дијагнозата да биде формална.

Не постои дијагностички тест за задната кортикална атрофија. Сепак, голем број тестови може да исклучат потенцијално излечиви причини, како што се инфекција или тумори на мозокот. Овие тестови може да вклучуваат некои или сите од следниве:

- специјализирани визуелни тестови од специјалист за очи
- целосна невропсихолошка проценка на способностите за размислување и расудување
- тестови на крвта
- снимање на мозокот
- лумбална пункцира, испитување на течноста околу мозокот и 'рбетниот мозок
- други медицински тестови.

Ако губењето на мозочните клетки предизвикало намалување на задниот дел од мозокот, тоа може да биде видливо при скенирање на мозокот. Сепак, може да биде тешко да се дијагностицира. Дефинитивната дијагноза може да се постави само после смртта откако ќе се испита мозочното ткиво од патолог.

Можни причини за задната кортикална атрофија

Во повеќето случаи, основната причина за задната кортикална атрофија е Алсхајмерова болест. Но, други состојби може да покажат слични првични симптоми. Тие вклучуваат болест на Lewy тела, кортикобазална дегенерација и Кројцфелд-Јакоб болест.

Како напредува задната кортикална атрофија

Како што напредува задната кортикална атрофија, пронаоѓањето на вистинските зборови, секојдневната меморија и општите когнитивни функции може да бидат засегнати.

Во подоцнежните фази, лицето може да развие неконтролирани движења на екстремитетите и, повремено, напади. Задната кортикална атрофија предизвикува прогресивен и неповратен пад на вештините и способностите на една личност со текот на времето.

Опции за третман

Нема достапни лекови за конкретно лекување на задната кортикална атрофија. Може да се препишат лекови кои се користат за лекување на Алсхајмерова болест. Сепак, овие лекови се дизајнирани само за ублажување на симптомите на болеста. Тие можат да ја забават прогресијата на состојбата, но тие не се лек.

Психолошките терапии или антидепресивните лекови може да се користат за подобрување на лошото расположение, депресијата, раздражливоста, фрустрацијата и губењето на самодовербата.

Оптички помагала може да им помогнат на луѓето погодени од оштетен вид. Производите вклучуваат часовници што зборуваат, мобилни телефони со поедноставен дисплеј, помагала за готвење, како што се сензори што звучат кога чашата е речиси полна и аудио книги.

Работната терапија може да им помогне на луѓето да најдат начини да се прилагодат на промените во способностите и да ја задржат независноста и благосостојбата.

Барање поддршка

Поддршката е достапна за тие што живеат со задна кортикална атрофија и за нивното семејство и старателите. Оваа поддршка може да направи позитивна разлика во управувањето со состојбата и доброто живеење.

Прилагодувањето на промените во способностите и одржување пријатни активности, е важно за благосостојбата.

Учењето за состојбата и стратегиите за добро живеење со деменција може да биде корисно за секого.

Дополнително читање и ресурси

- **Библиотечна услуга на Деменција Австралија (Dementia Australia)**
Посетете ја веб-страницата: dementia.org.au/library
- **Поддршка од Деменција на Австралија (Dementia Australia)**
Посетете ја веб-страницата: dementia.org.au/support
- **Образование на Деменција на Австралија (Dementia Australia)**
Посетете ја веб-страницата: dementia.org.au/education
- **Совети и производи за визуелни помагала на Vision Australia**
Посетете ја веб-страницата: visionaustralia.org
- **Кралското друштво за слепи (Royal Society for the Blind)**
Посетете ја веб-страницата: rsb.org.au

Понатамошни информации

Деменција на Австралија (Dementia Australia) нуди поддршка, информации, образование и советување.

**Национална линија за помош за деменција
(National Dementia Helpline): 1800 100 500**

За јазична помош: 131 450

Посетете ја нашата веб-страница: dementia.org.au